

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสี่ของมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมให้ศาลแจ้งหน่วยงานของรัฐผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินของรัฐตามกฎหมายและให้กรมที่ดินและหน่วยงานของรัฐ ตรวจสอบกับระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศหรือระวางรูปถ่ายทางอากาศฉบับที่ทำขึ้นก่อนสุดเท่าที่หน่วยราชการมีอยู่ประกอบการตรวจสอบตำแหน่งที่ดินและข้อเท็จจริงอื่น

เหตุผล

๖ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการนำหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) มาขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้มีความรัดกุมและเป็นการรักษาทรัพยากรป่าไม้ของชาติ ป้องกันมิให้มีการขอเอกสารสิทธิในเขตป่าไม้และที่ดินของรัฐโดยมิชอบ โดยให้ศาลแจ้งหน่วยงานของรัฐเพิ่มเติม ซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินของรัฐตามกฎหมาย เช่น กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมธนารักษ์ เป็นต้น ตรวจสอบข้อเท็จจริงและให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของศาลในกระบวนการออกเอกสารสิทธิให้ครบถ้วนสมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

.....
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบมาตรา .. ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

/“ในการ...

“ในการพิจารณาของศาลตามวรรคสาม ให้ศาลแจ้งกรมที่ดินและหน่วยงานของรัฐผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินของรัฐตามกฎหมายทราบ และให้กรมที่ดินและหน่วยงานของรัฐนั้นตรวจสอบกับระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศหรือระวางรูปถ่ายทางอากาศฉบับที่ทำขึ้นก่อนสุดเท่าที่หน่วยราชการมีอยู่ ประกอบการตรวจสอบตำแหน่งที่ดินและข้อเท็จจริงอื่นพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อศาลว่าผู้นั้นได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้นโดยชอบด้วยกฎหมายก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับหรือไม่ เพื่อประกอบการพิจารณาของศาล ความเห็นดังกล่าวให้เสนอต่อศาลภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากศาล เว้นแต่ศาลจะขยายระยะเวลาเป็นอย่างอื่น”

มาตรา ๔ ให้ความในวรรคสี่มีผลใช้บังคับกับคำขอที่ได้ยื่นไว้ในหรือหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน
(ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อได้รับคำขอและหลักฐานการจดทะเบียนที่ดิน
ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเพื่อออก
โฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามประมวล
กฎหมายที่ดินต่อไป

เมื่อพนักงานในเวลาตามวรรคหนึ่ง หากมีผู้
หลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินมาขอออกโฉนดที่ดิน
หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ พนักงานเจ้าหน้าที่
จะออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้
ต่อเมื่อศาลยุติธรรมได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดว่าผู้นั้น
เป็นผู้ซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินโดยชอบด้วย
กฎหมายอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ

ในการพิจารณาของศาลตามวรรคสาม ให้ศาลแจ้งให้
กรมที่ดินทราบและให้กรมที่ดินตรวจสอบกับระวางแผนที่
ถ่ายทางอากาศหรือระวางรูปถ่ายทางอากาศฉบับที่ทันสมัย
เท่าที่ทางราชการมีอยู่พร้อมทั้งคำความเห็นเสนอต่อศาลว่า
ผู้นั้นได้ครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ดินนั้นโดยชอบด้วย
กฎหมายก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับหรือไม่
เพื่อประกอบการพิจารณาของศาล ความเห็นดังกล่าวให้เสนอ
ต่อศาลภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งจากศาล
เว้นแต่ศาลจะขยายระยะเวลาเป็นอย่างอื่น

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ผู้ครอบครองที่ดิน
ตามวรรคหนึ่งให้หมายความร่วมมือซึ่งได้ครอบครองและ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไข
เพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

.....
.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน
(ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัด
จากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๘
แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน
(ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในการพิจารณาของศาลตามวรรคสาม ให้ศาลแจ้ง
กรมที่ดินและหน่วยงานของรัฐผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินของรัฐ
ตามกฎหมาย การมีที่ดินดังกล่าวมาฉ้อฉลติดต่อคาบเกี่ยว
หรืออยู่ในเขตที่ดินของรัฐทราบและให้กรมที่ดินและหน่วยงาน
ของรัฐนั้น ตรวจสอบกับระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศหรือ
ระวางรูปถ่ายทางอากาศฉบับที่ทันสมัยเท่าที่ทางราชการ
มีอยู่ประกอบการตรวจสอบตำแหน่งที่ดินและขอให้จริงอัน
พร้อมทั้งคำความเห็นเสนอต่อศาลว่า ผู้นั้นได้ครอบครองและ
ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นโดยชอบด้วยกฎหมายก่อนวันที่
ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับหรือไม่ เพื่อประกอบการ
พิจารณาของศาล ความเห็นดังกล่าวให้เสนอต่อศาลภายใน

เหตุผลที่แก้ไข

เพื่อให้กระบวนการนำหลักฐานการแจ้งการ
ครอบครองที่ดินมาขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรอง
การทำประโยชน์มีความรัดกุมและเป็นการรักษาทรัพยากรป่าไม้
ของชาติ บ่อน้ำมันให้มีการขุดออกเอกสารสิทธิในเขตป่าไม้
และที่ดินของรัฐโดยมิชอบ

<p>พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p>	<p>เหตุผลที่แก้ไข</p>
<p>ทำประโยชน์ที่ดินต่อเนื่องมาจากบุคคลต่างด้วย</p>	<p>หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งจากศาล เว้นแต่ศาลจะ ขยายระยะเวลาเป็นอย่งอื่น” มาตรา ๔ ให้ความในวรรคสี่มีผลใช้บังคับกับคำขอที่ โดยมีไว้ในหรือหลังวันที่พระราชบัญญัติมีใช้บังคับ มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ นายกรัฐมนตรี</p>	<p>เพื่อให้การบังคับใช้มาตรา ๘ วรรคสี่ ครอบคลุม ถึงคำขอที่ยื่นไว้ในหรือหลังวันที่พระราชบัญญัติมีใช้บังคับ (ใช้บังคับทั้งคำขอในหรือหลัง) ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจน</p>

ตามที่คณะกรรมการประสานงาน รวม ๓ ฝ่าย (คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณารายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรป่าไม้ เรื่อง การบูรณาการเร่งรัดการปฏิรูปทรัพยากรป่าไม้ของชาติ ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกรมที่ดินในประเด็นที่ ๕ เกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ซึ่งตามรายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มีข้อเสนอให้ดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ วรรคสี่ โดยให้เพิ่มเติมข้อความ “ให้ศาลแจ้งหน่วยงานของรัฐผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินของรัฐตามกฎหมาย เช่น กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมธนารักษ์ เป็นต้น ให้มีส่วนให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของศาลในกระบวนการออกเอกสารสิทธิโดยอาศัยหลักฐาน ส.ค.๑ รวมทั้งตรวจสอบกับระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศหรือระวางรูปถ่ายทางอากาศของหน่วยงานที่มีอยู่ประกอบการสำรวจตำแหน่งที่ดิน และข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาทำความเห็นเสนอต่อศาล ว่าผู้นั้นได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้นโดยชอบด้วยกฎหมายก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับหรือไม่”

ในการนี้ เพื่อให้การพิจารณา ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับแนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ จึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นในหลักการของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๖๑ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. รายละเอียด ดังนี้

๑. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่..) พ.ศ. และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๒. ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ๒๐ วัน คือ ตั้งแต่วันอังคารที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ ถึงวันจันทร์ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

๓. วิธีการแสดงความคิดเห็น ๒ วิธี (เลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง) ได้แก่

๓.๑ แสดงความคิดเห็นผ่านระบบการรับฟังความคิดเห็นของเว็บไซต์ www.lawamendment.go.th

๓.๒ แสดงความคิดเห็นผ่านระบบการรับฟังความคิดเห็นของกรมที่ดิน โดยดาวน์โหลดเอกสาร และส่งมายังช่องทางดังต่อไปนี้ (เลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง)

(๑) ทางโทรสารหมายเลข ๐ ๒๑๔๓ ๙๐๖๒

(๒) ทางอีเมล legal@dol.go.th

(๓) นำส่งด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ “สำนักกฎหมาย กรมที่ดิน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐”

กรมที่ดิน

สำนักกฎหมาย

กลุ่มงานให้คำปรึกษาและร่างกฎหมาย

โทร. ๐๒ ๑๔๑ ๕๖๘๗ (นางสาวชฎาภรณ์)

โทร. ๐๒ ๑๔๑ ๕๖๙๐ (นายณัฐพัชร์)

โทรสาร ๐๒ ๑๔๓ ๙๐๖๒

ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น
เกี่ยวกับการจัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา

ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่ายิ่งต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังเป็นฐานการพัฒนาประเทศในทุกด้าน เนื่องจากทรัพยากรป่าไม้สามารถอำนวยประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ และยังมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และความเป็นอยู่ของคนในสังคม ทรัพยากรป่าไม้จัดเป็นทรัพยากรที่สามารถทดแทนได้เมื่อมีการใช้ประโยชน์ ดังนั้น จึงเป็นความท้าทายอย่างยิ่งของประเทศไทย ในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ให้อำนวยประโยชน์อย่างยั่งยืนและเกิดดุลยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และจากสถานการณ์จำนวนพื้นที่ป่าไม้ของประเทศลดลงและพื้นที่ป่าไม้บางแห่งมีสภาพที่เสื่อมโทรม ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางกายภาพและชีวภาพของพื้นที่ป่าไม้ หรือความสมดุลของระบบนิเวศเปลี่ยนไป ทำให้เกิดผลกระทบทางลบต่อมนุษย์ พืช สัตว์ป่า ดิน น้ำ อากาศ และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ รวมทั้งเกิดภัยพิบัติตามธรรมชาติที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น นอกจากนี้การใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ ในปัจจุบันมีแนวโน้มสูงขึ้น และทรัพยากรบางส่วนถูกใช้เกินกำลังการผลิตไม่เหมาะสม และแบ่งปันอย่างไม่เป็นธรรม อีกทั้ง ความชัดเจนของนโยบายภาครัฐในการกำหนดแนวเขตที่ชัดเจน เช่น การออกเอกสารสิทธิให้กับประชาชนของกรมที่ดิน ประสบปัญหาพื้นที่ที่มีแนวเขตคาบเกี่ยวกับแนวเขตป่าไม้ที่ไม่มี ความชัดเจนในบางพื้นที่หรือมีช่องว่างที่อยู่ระหว่างการพิจารณา กำหนดแนวเขต นอกจากนี้ ภาครัฐยังขาดการประกาศกำหนดพื้นที่ป่าไม้ และนโยบายทางการเมืองที่ผ่อนผันการจับกุมชนกลุ่มน้อยที่อาศัยในเขตอุทยานแห่งชาติและเขตป่าสงวนแห่งชาติ ทำให้การบุกรุกป่ายังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมถึงแนวโน้มความขัดแย้งในการจัดการที่ดินป่าไม้ในประเทศไทยมีความรุนแรงมากขึ้นหากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม

๒. ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย

เพื่อให้กระบวนการออกเอกสารสิทธิมีความรัดกุม รอบคอบ และเป็นการรักษาทรัพยากรป่าไม้ของชาติมิให้มีการขออนุญาตออกเอกสารสิทธิในเขตป่าไม้และที่ดินของรัฐโดยมิชอบ โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินของรัฐ เช่น กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมธนารักษ์ เป็นต้น ดำเนินการสำรวจและตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม พร้อมทั้งให้ความเห็นในการออกเอกสารสิทธิให้ครบถ้วน สมบูรณ์ เพื่อประกอบการพิจารณาของศาล

๓. หลักการอันเป็นสาระสำคัญ

แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสี่ของมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมให้ศาลแจ้งหน่วยงานของรัฐผู้ที่มีหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินของรัฐตามกฎหมายและให้กรมที่ดินและหน่วยงานของรัฐ ตรวจสอบกับระวางแผนที่รูปถ่ายทางอากาศหรือระวางรูปถ่ายทางอากาศฉบับที่ทำขึ้นก่อนสุดเท่าที่หน่วยราชการมีอยู่ประกอบการตรวจสอบตำแหน่งที่ดินและข้อเท็จจริงอื่น

๔. ประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็น

มีจำนวน ๑ ประเด็น รายละเอียดปรากฏในแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

